

Economische Agenda Nij Begun
aan de Kwartiermaker
De heer J. Klompier
Postbus 610
9700 AP Groningen

Aquapark 5, Veendam
Postbus 195
9640 AD Veendam
Tel 0598-693800
www.hunzeenaas.nl

Uw brief

Ons kenmerk /

Datum

Behandeld door

27 mei 2026

Wilfried Heijnen 06-51270353

(Hunze en Aa's)

Freek Lagerweij 06-12680003

(Noorderzijlvest)

Onderwerp

Zienswijze waterschappen op het
ontwerp meerjarig uitvoeringsplan
Economische Agenda Nij Begun

Geachte heer Klompier,

De waterschappen onderschrijven het belang van de Economische Agenda van Nij Begun en de inzet om via een meerjarig uitvoeringsplan richting te geven aan de uitvoering van diverse economische ontwikkelingen. Het Ontwerp Meerjarig Uitvoeringsplan 2026–2028 laat zien hoe de gezamenlijke ambities worden vertaald naar concrete ontwikkelrichtingen voor de komende jaren.

Tegen deze achtergrond maken de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's graag gebruik van de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op het ontwerp Meerjarig Uitvoeringsplan 2026-2028. De zienswijze richt zich op de integrale positie van water bij de uitvoering van projecten en investeringen die vanuit de economische agenda worden vormgegeven en mogelijk gemaakt.

Water, bodem en klimaat voor Nij Begun

In het ontwerp-uitvoeringsplan 2026–2028 worden water, bodem en klimaat slechts beperkt en fragmentarisch aangehaald en voornamelijk als randzaak benoemd. Daarmee wordt naar ons oordeel onvoldoende recht gedaan aan het richtinggevend en ordenend karakter van deze onderwerpen voor de toekomstige economische en ruimtelijke ontwikkeling van Groningen en Noord-Drenthe.

Waterbeschikbaarheid en -kwaliteit, de draagkracht van de bodem, de gevolgen van klimaatverandering en de waterveiligheid vormen geen sectorale aandachtspunten, maar zijn gezamenlijke harde fysieke randvoorwaarden voor alle economische activiteiten. Deze randvoorwaarden bepalen in hoge mate waar ontwikkelingen mogelijk, verantwoord, toekomstbestendig en veilig kunnen plaatsvinden.

In het huidige uitvoeringsplan komen water en bodem uitsluitend terug binnen de ambitie Landbouw, en ook daar zonder verdere concretisering. Voor andere ambities, zoals industrie, energie, gezondheid, digitalisering, campussen, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie, ontbreekt een expliciet afwegingskader waarin water, bodem, klimaatadaptatie en waterveiligheid als vertrekpunt gelden. Daarmee ontstaat het beeld dat deze aspecten aanvullend zijn, terwijl zij in de praktijk alles bepalend zijn voor haalbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid van alle ontwikkelingen binnen Nij Begun.

Zo neemt door klimaatverandering de druk op het watersysteem en de waterveiligheid toe, terwijl de vraag naar (zoet)water groeit door woningbouw, industrie, landbouw en de energietransitie. Duurzaam en efficiënt gebruik, hergebruik en kwaliteitsverbetering van water zijn daardoor geen keuze, maar een maatschappelijke noodzaak voor de korte en lange termijn. Duurzaamheid is een term die in het uitvoeringsplan nu veelal wordt genoemd vanuit energiezuinigheid, CO₂-neutraliteit en het circulair gebruik van grondstoffen. Water dient daarin alleen het belang, zoals het nu lijkt, om de beoogde economische ontwikkeling mogelijk te maken. Concrete investeringen dienen echter eveneens in te gaan op waterzuinige technologieën, circulair watergebruik en het slimmer inrichten van waterketens. Door water als duurzaamheidsdomein te positioneren, worden kansen benut om de watertransitie te benutten als motor voor innovatie, economische versterking en veerkracht.

De omgevingsvisies van provincies en gemeenten en de waterbeheerprogramma's van de waterschappen bieden hiervoor al een stevig beleidsmatig en juridisch kader. Door deze kaders expliciet te verbinden aan de Economische Agenda Nij Begun ontstaat helderheid voor initiatiefnemers, een transparante afweging aan de voorkant en een solide basis voor een toekomstbestendige lokale en regionale economie.

Daarom wordt geadviseerd om in het uitvoeringsplan expliciet vast te leggen dat *water en bodem sturend, het veranderende klimaat en de waterveiligheid ordenend zijn voor alle ontwikkelingen* die vanuit Nij Begun worden gestimuleerd of ondersteund. Niet als vrijblijvend aandachtspunt, maar als algemeen geldend principe, afwegingskader en vertrekpunt bij ambities, programma's en individuele initiatieven.

Wij adviseren u onderstaand concreet tekstvoorstel op te nemen, in een eigen kader of als een algemeen kader stellende tekst, in het Meerjarig Uitvoeringsplan 2026-2028.

Water, bodem en klimaat als ordenende principes

De Economische Agenda Nij Begun richt zich op het versterken van de brede welvaart in Groningen en Noord-Drenthe. Dit gebeurt binnen de fysieke en ecologische grenzen van de regio. Water, bodem, klimaatadaptatie en waterveiligheid vormen daarbij geen afzonderlijk thema, maar geven *ordenende principes en onvoorwaardelijke randvoorwaarden* voor alle economische ontwikkelingen en duurzame investeringen die vanuit deze agenda worden gestimuleerd of ondersteund.

De kwaliteit en draagkracht van de bodem, de beschikbaarheid van voldoende en schoon water, de gevolgen van klimaatverandering en waterveiligheid bepalen in hoge mate welke ontwikkelingen mogelijk, verantwoord en toekomstbestendig zijn. Zo neemt door klimaatverandering de druk op het watersysteem toe, de vraag naar (zoet)water groeit, de bodem daalt en de zeespiegel stijgt. Zoetwaterbeschikbaarheid en waterveiligheid zijn daarmee geen vanzelfsprekendheid meer, maar vraagt om duurzame bewuste keuzes op het gebied van besparing, hergebruik, efficiënt gebruik en kwaliteitsverbetering.

Dit betekent dat het principe *water en bodem sturend, het veranderende klimaat en waterveiligheid* als ordenend kader gelden voor:

- de uitwerking van alle ambities en thema's binnen de Economische Agenda Nij Begun;
- de ruimtelijke inpassing en herstructurering van bestaande en nieuwe ontwikkelingen;
- de vroegtijdige beoordeling en ondersteuning bij initiatieven en programma's.

Initiatieven en ontwikkelingen dienen daarvoor aantoonbaar bij te dragen aan:

- een zorgvuldig duurzaam en efficiënt gebruik van zoetwater;
- het behoud en versterken van bodem- en waterkwaliteit;
- klimaatadaptatie en -bestendigheid;
- ruimtelijke kwaliteit, veiligheid en leefbaarheid.

De omgevingsvisies van provincies en gemeenten en de waterbeheerprogramma's van de waterschappen vormen hierbij het primaire beleids- en afwegingskader. Initiatieven die hierop aansluiten en hierin aantoonbaar eigen verantwoordelijkheid nemen, kunnen via Nij Begun verder worden ontwikkeld en ondersteuning krijgen.

Door water, bodem, klimaat en veiligheid expliciet als vertrekpunt te nemen, draagt de Economische Agenda Nij Begun bij aan een duurzaam robuuste, toekomstbestendige economie die past binnen de draagkracht van het gebied en versterking mogelijk maakt voor de brede welvaart op de lange termijn.

Maatschappelijke opgaven

Wij adviseren u om in de volgende tekst de volgorde van de zin anders te ordenen en de daarmee de nadruk te leggen op de werkelijke maatschappelijke opgaven waar het in de basis om dient te gaan. De tekst op pag.38 (1^e alinea, 2^e zin) onder het kopje Landbouw. Tekstvoorstel: *'Door in het uitvoeringsplan in te zetten op duurzame maatschappelijke opgaven zoals voedselzekerheid, waterbeheer en klimaatadaptatie, werken we ook aan toekomstbestendige landbouwkundige verdienmodellen, innovatie en een veerkrachtig landelijk gebied.'*

Gebiedsontwikkeling rond watersystemen

Door klimaatverandering zullen in Groningen en de kop van Drenthe de komende jaren nog ingrijpende landschappelijke maatregelen worden genomen, zoals de aanleg van natte natuur en het hermeenderen van beken en binnen stedelijke kernen zijn gemeenten zich meer bewust van het belang van groen en blauw voor een veilige en gezonde leefomgeving. Hier zetten wij ons, samen met gebiedspartners, voor in omdat recreatie en een gezonde leefomgeving tot een beter lokaal en regionaal resultaat zal leiden voor mens en milieu.

Hoewel de vrijetijdseconomie als banenmotor wordt gezien, blijven ruimtelijk-economische (en sociale) koppelingen in relatie tot klimaat adaptieve onbenoemd in het meerjarig uitvoeringsplan.

Wij adviseren u daarom om bij de inleidende tekst onder paragraaf 4.2.3 het volgende toe te voegen: 'Bij de uitvoering wordt waar mogelijk aangesloten op klimaat adaptieve gebiedsontwikkelingen, zodat koppelkansen voor een gezonde leefomgeving en vrijetijdseconomie eveneens worden benut.'

De waterschappen gaan ervan uit dat hiermee de kaders rondom water, bodem en het veranderende klimaat het algemeen belang zullen blijven dienen voor de lange termijn. Alle economische ontwikkelingen hier mede van profiteren en daardoor een evenwichtige en regionale uitvoering wordt gegeven aan de gestelde doelen en ambities van de Economische Agenda.

Wij adviseren u deze zienswijze te betrekken en onderdeel te laten worden van het definitieve Meerjarig Uitvoeringsplan 2026-2028.

Aldus vastgesteld op 24 juni in de algemene besturen van de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's.

Hoogachtend,

namens de waterschappen,

Noorderzijlvest

Roeland van der Schaaf
Dijkgraaf

Bas Tammes
Secretaris-directeur

Hunze en Aa's

Geert-Jan ten Brink
Dijkgraaf

Jelmer Kooistra
Secretaris-directeur